

ÇALIŞILMAYAN KISIM AMORTİSMAN ve GİDERLERİN ÖNEMİ ve MALİ TABLOLARA ETKİSİ

DEPRECIATION AND EXPENSES OF BLANK DAYS
AND THEIR EFFECT ON FINANCIAL TABLES

Fatih PEKŞEN*

Özkan PEKTER*

Öz

Üretim işletmeleri her zaman olağan kapasitelerini kullanamayabilirler ya da aktiflerine aldıkları amortisman tabi iktisadi kıymetlerini mamul üretimine dahil edemeyebilirler. Mamul üretiminin olmadığı veya mamul üretimine dahil olunamayan bu durumlarda çalışılmayan kısım amortisman ve giderlerin nasıl muhasebeleştirileceği ve mali tabloları nasıl etkileyeceği önem arz etmektedir. Buna ek olarak çalışılmayan kısım amortisman ve giderlerden üretilen mamul maliyetine pay verilmemesi, üretilen mamul maliyetinin doğru tespit edilmesi açısından daha sağlıklı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Çalışılmayan Kısım Gider ve Zararları, Amortisman, Mamul Maliyeti

ABSTRACT

Businesses sometimes cannot operate their assets at their full capacity, i.e, cannot use them fully in the production processes. The accounting of depreciation and expenses occurred at such times and how they affect financial tables are very important issues.

Keywords: Blank day expense and losses, depreciation, product cost

* Vergi Müfettişi

** Vergi Müfettiş Yardımcısı

M.G.T.: 26.10.2015 / M.K.T.: 17.11.2015

1- GİRİŞ

Faaliyetlerini üretime dayalı olarak sürdüren işletmelerde, maliyetlerin doğru hesaplanması, hem işletme sahip ve yöneticileri açısından, hem şirketle ilişkisi bulunan üçüncü şahıslar açısından, hem de işletmenin elde ettiği kazancı üzerinden vergi alacak olan Kamu İdaresi açısından son derece önemlidir.¹ Başka bir ifadeyle; üretime dayalı faaliyet gösteren işletmelerin sağlıklı planlama yapabilmeleri, maliyetlerin doğru tespit edilmesi ile mümkündür. Üretim maliyetlerinin doğru tespit edilememesi durumunda, ürünün satış fiyatından bütçeye kadar birçok finansal karar olumsuz etkilenecektir. Bu durum işletmelerin belirlediği hedeflerinden sapmalar meydana gelmesine ve alınan kararların hatalı olmasına neden olabilecektir.²

Söz konusu işletmeler, bazı dönemlerde faaliyetlerini çeşitli nedenlerle durdurabilirler ya da kapasitelerinin altında bir faaliyet sürdürebilirler. Bu tür atıl dönemlerde işletmelerin aktiflerinde kayıtlı ve üretimle ilgili kullandıkları amortisman tabi iktisadi kıymetleri (ATİK) üretim maliyetlerini nasıl etkilediği, işletmenin karlılığı ve dolayısıyla vergi matrahı üzerindeki etkisi önemlidir. Bu çalışmamızda; çalışılmayan kısım amortisman ve giderlerin nasıl oluştuğunu ve bunların mali tabloları nasıl etkilediğini irdeleyeceğiz.

2- ÇALIŞILMAYAN KISIM AMORTİSMAN ve GİDERLER

Gider, işletmenin faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi için bir muhasebe döneminde kullanılan veya tüketilen varlık ve hizmetlerin parayla ölçülmüş bedelidir.³ Çalışılmayan Kısım Giderleri; işletmede boş duran veya kiraya verilen sabit varlıklara ve kısımlara ait giderlerdir.

İşletmeler bazı dönemlerde faaliyetlerini çeşitli nedenlerle durdurabilirler, olağan üretim kapasitelerinin altında faaliyet gösterebilirler ya da işletme aktifine alınan bir ATİK çeşitli nedenlerden dolayı (taşıma, montaj vs.) henüz üretimde kullanılamayabilir. Kullanılmayan dönemlerde, yani mamul üretimine dahil olunamayan veya mamul üretimi olmayan dönemlerde yapılan giderler için mamule yüklenilecek herhangi bir maliyet söz konusu olmayacaktır.

Çalışılmayan dönemlere ilişkin tek düzen hesap planında “68- Olağandışı Gider ve Zararlar (-) hesap gurubu altında 680- Çalışılmayan Kısım Gider ve Zararları (-)” isimli hesap kullanılmaktadır. Hesap ile ilgili açıklama ise 1 Sıra No’lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği’nde (MSUGT) şöyle yapılmıştır: “Üretimle ilgili giderlerden çalışılmayan döneme ve çalışılmayan kısımlara ait giderleri içerir.”⁴ Açıklamadan anlaşılacağı üzere, çalışılmayan döneme ait bu giderler üretimle ilgili olmalıdır. Yani, üretim işletmeleri “680-Çalışılmayan Kısım Gider ve Zararlar” hesabını kullanabileceklerdir. Bu hesabın muhasebe kayıtlarında kullanımı aşağıdaki gibidir.

¹ Volkan Ataoğlu, “Çalışılmayan Kısım Gider ve Zararları”, Vergi Sorunları Dergisi, Sayı:279, Aralık-2011 (http://www.vergisorunlari.com.tr/makale_login.aspx?makaleno=4586, Erişim Tarihi: 22 Ekim 2015)

² Yıldırım Ercan Çalış, “Üretim Maliyetlerinin İç Denetimine Genel Bakış”, Çankırı Karatekin Ün. İ.İ.B.F. Dergisi, Bahar-2013, Cilt:3, Sayı:1, s.160

³ Kamil Büyükmirza, Maliyet ve Yönetim Muhasebesi, Ankara, İTİA Yayınları, 1995, s.45

⁴ 1 Sıra No’lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği

/		
680 Çalışılmayan Kısım Gider ve Zararları	xxx	
721 Direkt İşçilik Giderleri Yansıtma Hesabı		xx
731 Genel Üretim Giderleri Yansıtma Hesabı		xx
/		
/		
690 Dönem Karı veya Zararı	xxx	
680 Çalışılmayan Kısım Gider ve Zararları		xxx
/		

Konuya ilişkin bir örnek verecek olursak; “Bir üretim işletmesi faaliyetlerini 30.06.2015 tarihi itibarıyla sipariş yetersizliği nedeniyle altı ay durdurmuştur. İşletmenin aktifine kayıtlı ve üretim faaliyetlerinde kullandığı makinaların amortismanları, genel üretim gideri niteliğinde giderlerdir. İşletme üretilen mamule bu genel üretim giderlerinden pay vermektedir. Fakat firmanın altı ay süresince faaliyetlerini durdurması mamul üretemeyeceği anlamına gelir ve makineler için ayırmış olduğu amortisman tutarlarının altı aya isabet eden kısmı ile direkt işçilik giderlerinin çalışılmayan döneme isabet eden kısmı için artık mamule pay verilmeyecektir. Çünkü bu süre zarfında üretilen herhangi bir mamul olmadığı için olmayan bir mamule de pay vermek imkansız olacaktır. Bu durumda işletme çalışılmayan altı ay için hesaplamış olduğu amortisman tutarı ve direkt işçilik giderini maliyetle ilişkilendirmeksizin ‘680- Çalışılmayan Kısım Gider ve Zararları’ hesabında izlemek suretiyle giderleştirecek gelir tablosu hesaplarına intikal ettirecektir.”

3- MEVZUATA GÖRE MALİYETLERİN BELİRLENMESİ

İşletmeler ürettikleri mamullerin meydana gelebilmeleri için birtakım maliyetlere katlanmak zorundadırlar. Katlanılan maliyetlerin doğru belirlenmesi ve gerçek durumu yansıtması birçok açıdan olduğu gibi vergisel açıdan da önem arz etmektedir. Mevzuatımızda maliyetlerin nasıl belirleneceği, 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 275'inci maddesi ile hüküm altına alınmıştır. Anılan madde hükmüne göre;

“İmal edilen emtianın (Tam ve yarı mamul mallar) maliyet bedeli aşağıda yazılı unsurları ihtiva eder:

1. *Mamulün vücuda getirilmesinde sarf olunan iptidai ve ham maddelerin bedeli;*
2. *Mamule isabet eden işçilik;*
3. *Genel imal giderlerinden mamule düşen hisse;*
4. *Genel idare giderlerinden mamule düşen hisse; (Bu hissenin mamulün maliyetine katılması ihtiyaridir.);*
5. *Ambalajlı olarak piyasaya arz edilmesi zaruri olan mamullerde ambalaj malzemesinin bedeli.*

Mükellefler, imal ettikleri emtianın maliyet bedellerini yukarıdaki unsurları ihtiva etmek şartıyla diledikleri usulde tayin edebilirler.”⁵

Bu madde hükmü gereği; maddede sayılan unsurları kapsamı durumunda, maliyetlerin belirlenmesinde mükelleflere serbestlik tanınmıştır.

⁵ 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu, Madde 275

4- ÇALIŞMAYAN KISIM AMORTİSMAN ve GİDERLERİN BELİRLENMESİ ve İSPAT

Üretim işletmelerinde üretim işi ile ilgili kullanılan ATİK'lerin amortisman tutarları genel imal gideri niteliğinde bir giderdir. Mamul maliyeti hesaplanırken genel imal giderlerinden mamule düşen pay belirlenip mamul maliyetine eklenmelidir. Yani burada ATİK'den hesaplanan amortisman tutarını maliyetlerle ilişkilendirmemiz için üretilen bir mamulün olması şarttır. Mamulün üretildiği dönemde oluşmayan bir genel imal gideri mamul maliyetine pay verilmek suretiyle mamul maliyetine yükletilemez.⁶

Bunun yanında üretimle ilgili maliyetler üretim hacmine göre değişken maliyetler ve sabit maliyetler olmak üzere ikiye ayrılırlar. Değişken maliyetler; üretim kapasitesindeki dalgalanmalara göre değişiklik gösterir. Üretim miktarının artması değişken maliyetlerde bir artışa yol açarken azalması ise değişken maliyetleri azaltacaktır. Yani üretim miktarı ile değişken maliyetler doğru orantılıdır. Sabit maliyetler ise üretim kapasitesine bağlı olmaksızın katlanılan maliyetlerdir. Yani üretim kapasitesi artması ya da azalması sabit maliyetleri etkilememektedir.

da çalışılmayan dönemlerde meydana gelebilecek maliyetler de sabit maliyetlerdir. Fakat çalışılmayan döneme isabet eden direkt işçilik giderleri de mamul maliyeti ile ilişkilendirilmeksizin gider hesaplarında izlenir.

İşletmelerin çalışmadıkları süre boyunca katlandıkları maliyetler ağırlıklı olarak sabit maliyetlerdir. Ancak direkt işçilik maliyeti de değişken bir maliyet olmasına rağmen üretimin yapılmadığı dönemlerde sabit maliyet karakteri gösterebilmektedir.

Bu kapsamda, işletmenin çalışılmayan dönemlerde katlandığı ancak üretilen mamullerin maliyeti ile ilişkilendirilmeyen başlıca giderler aşağıda listelenmektedir:

- Üretim Makinelerinin Amortismanları
- İşçi Ücretleri
- Fabrika Kiraları
- Üretim ile ilgili diğer sabit maliyetler.⁷

İşletmeler belli dönemlerde bazı nedenlerle imalathanelerinin belli bir kısmında veya tamamında imalat faaliyetinde bulunmadığını değişik biçimlerde belgelendirebilirler. Örneğin; bir işletmede grev veya lokavt uygulamaları nedeniyle imalat faaliyetine ara verilmişse, grev veya lokavt kararı ispat edici bir vesika niteliğindedir. İşçiler ekonomik kriz, stok yetersizliği, mamüle yönelik olarak dönemsel bir talep yetersizliği gibi nedenlerle ücretli veya ücretsiz izne çıkarılmış olabilirler. Bu durumda işçilere ait bordrolar ispat edici birer vesika hükmündedir. Şayet imalata doğal afetler veya yangın, su basması gibi nedenlerle ara verilmişse; ilgili resmi mercilerden (örneğin, belediye veya itfaiye teşkilatından) alınan belgeler ispat vesikası olarak kullanılabilirler. Bakım onarım nedeniyle üretime ara verilmişse makinelerin bakım ve onarım faturaları ve mümkünse bakım onarım süresinin söz konusu faturalarda gösterilmesi suretiyle de, çalışmayan kısım gider ve zararı olduğu ispat edilebilir. Üretime ara verilen dönemlerde firmanın doğalgaz, elektrik, fuel oil, kömür vb. enerji giderlerinde yüksek tutarda azalma olacağı muhakkaktır. Bu nedenle enerji giderlerini gösteren belgeler ispat edici vesikalar olarak kullanılabilir.⁸

⁶ Hülya Yavuzcan Çolak, "680-Çalışmayan Kısım Gider Ve Zararları Hesabına Kaydedilmesi Gereken Genel Üretim Gideri Mahiyetindeki Amortismanların Maliyet Muhasebesi Açısından Önemi", Lebib Yalkın Dergisi, Aralık-2014, Sayı 132, (<http://www.lebibyalkin.com.tr/mevzuat/lebib-yalkin-mevzuat-dergisi/arsiv/2014/ocak-2014.html> ; Erişim Tarihi: 22 Ekim 2015)

⁷ Mehmet Akif Tunç, "Çalışılmayan Dönem Gider ve Zararları", E-Yaklaşım Dergisi, Mart-2009, Sayı: 195

⁸ Burhan Gündoğdu, "Çalışılmayan Dönem Ve Kısımlara Ait Giderler", Yaklaşım Dergisi, Ocak 2007, Sayı:169, (<http://uye.yaklasim.com/MagazinDetail.aspx?magazinid=169> ; Erişim Tarihi: 22 Ekim 2015)

5- ÇALIŞILMAYAN KISIM AMORTİSMAN ve GİDERLERİNİN MALİ TABLOLARA ETKİSİ

Tek Düzen Hesap Planı uyarınca dönem içerisinde üretimin maliyetini oluşturan 710 Direkt İlk Madde ve Malzeme Giderleri, 720-Direkt İşçilik Giderleri, 730-Genel Üretim Giderleri hesaplarında biriken maliyetler, yansıtma hesapları kullanılarak 151 No.lu Yarı mamul hesabına aktarılır. Henüz tam mamul haline gelmemiş ancak direkt ilk madde malzeme ile direkt işçilik ve genel üretim giderlerinden belli oranlarda pay almış eksik mamuller (yarı mamuller) bu hesapta bırakılıp, üretimi tamamlanan yani satışa hazır hale gelmiş olan mamullerin maliyetleri 152 No.lu hesaba aktarılır. 152 No.lu hesaplar içerisinde biriken bu maliyetlerden dönem içerisinde satışı yapılan mamullerin maliyetleri gelir tablosundaki 620 No.lu Satılan Mamullerin Maliyeti hesabına aktarılır ve kar zarar hesabını etkileyecek hale gelir. Henüz satılmayan mamullere isabet eden maliyet ise 152 No.lu hesaplar içerisinde gelecek döneme aktarılır.⁹

Bu aşamalara göre; üretilen mamul maliyeti satılana kadar ilgili stok hesaplarında izlenmektedir. Satıştan sonra ilgili gelir tablosu hesabı kullanılarak hasılatтан düşülür ve kar veya zarar hesaplarına aktarılır. Eğer işletme ürettiği mamulü ilgili dönemde satamaz ise mamul stok hesaplarında takip edilir. Bu durumda katlanılan maliyet dönem kazancının tespitinden indirilemez. Satıldığı dönemde satılan mamul maliyeti hesabı ile hasılatlardan düşülür.

Örnek 1: İşletme dönem içinde 1.000 birim mamul üretimi için 10.000 TL maliyete katlanmaktadır. Ürettiği mamullerin 750 birimini dönem içinde 12 TL/birim sattığını varsayarsak yapılması gereken muhasebe kaydı şu şekilde olmalıdır:

102 Bankalar	9.000	
600 Yurtiçi Satışlar		9.000
<hr/>		
620 Satılan Mamul Maliyeti	7.500	
152 Mamuller		7.500
<hr/>		
	31.12.....	
600 Yurtiçi Satışlar	9.000	
620 Satılan Mamul Maliyeti		7.500
690 Dönem Karı veya Zararı		1.500
<hr/>		
152- Mamuller		
10.000	7.500	
2.500		

Örnekten de anlaşılacağı gibi; üretilen mamul maliyeti eğer dönem içerisinde satılmazsa gelir tablosu hesaplarıyla ilişkilendirilmeksizin stok hesaplarında takip edilmektedir. Firmanın ürettiği

⁹ Mehmet Maç, Şenol Turut, "Atılkapasite (Çalışılmayan Kısım veya Boşta Geçen Zaman) Maliyeti", Yaklaşım Dergisi, Kasım 2000, Sayı: 95

mamul o dönemde satılmıyorsa üretimle ilgili katlanmış olduğu bedelleri giderleştirmesi dönem karının daha düşük olmasına neden olacaktır. Bu durum işletmeler açısından vergi matrahının daha düşük hesaplanması anlamına da geleceği için genellikle firmalar maliyetten ziyade harcama kalemlerini giderleştirme yollarına giderler.

İşletmelerde üretim faaliyetlerinde kullanılan ATİK amortismanları ve üretimle ilgili yapılan diğer giderlerden üretilen mamul maliyetine pay verilmesi gerektiğini fakat çalışılmayan kısım amortisman ve giderlerinden mamul maliyetine pay verilmeyip “680-Çalışılmayan Kısım Gider ve Zararlar” hesabı kullanılarak doğrudan giderleştirileceğini belirtmiştik. Bu durumumun gelir tablosu için yaratacağı iki durum söz konusu olmaktadır.

Şayet üretilen mamuller dönem sonu stoklarında görülmezse, yani üretilen mamulün hepsi o dönemde satılırsa, gelir tablosu dönem kar ve zarar hesapları açısından değişen bir şey olmayacaktır. Zaten üretilen mamul satıldıktan sonra satılan mamul maliyeti ile gelir tablosunda hasıllattan düşülerek kar ve zarar hesaplarına yansıtılacaktır. Bunun yanında üretilen mamul o yıl stoklarında mevcutsa yani üretilen mamulün tamamı ilgili yılda satılmamışsa stoklardaki mamul gelir tablosu hesaplarını etkilemeyecek ve dolayısıyla ticari karın azalmasına neden olacaktır. Ticari karın azalması mali karı ve dolayısıyla da vergi matrahının azalması anlamına gelecektir. Satılmayan mamul bilanço hesaplarında (152- Mamuller) takip edilecektir.

Örnek 2: (X) işletmesi halı imalatı ile uğraşmaktadır. İşletme 01.12.2015 tarihinde halı üretiminde kullanmak üzere faydalı ömrü 10 yıl olan 120.000 TL bedelinde bir adet dokuma makinasını aktifine almıştır. Makine alımı ve dönem sonu makina amortismanları ile ilgili kayıt aşağıdaki gibi olacaktır.

İşletmenin 2015 yılındaki mamul üretimi 10.000 adettir. Bu mamuller için katlanılan giderler ise şöyledir:

Direkt İlk Madde ve Malzeme Gideri	: 200.000 TL
Direkt İşçilik Gideri	: 150.000 TL
Genel Üretim Gideri	: 100.000 TL

İşletmenin 2015 yılında dönem başı stoku bulunmamakta ve dönem içinde 8.000 adet halı satışı olmuştur. 8.000 adet halı satışından toplam 500.000 TL hasılat elde etmiştir.

Öncelikle işletmenin 01.12.2015 tarihinde aktifine aldığı makine için yapılması gereken muhasebe kaydı şöyledir:

01.12.2015	
253 Tesis, Makina ve Cihazlar	120.000
102 Bankalar	120.000
/	
31.12.2015	
257 Birikmiş Amortismanlar	12.000
730 Genel Üretim Giderleri	12.000
/	
120.000 x 1/10=12.000	

İşletme aktifine aldığı makine için yıllık amortisman tutarını “730-Genel Üretim Giderleri” adlı maliyet hesabında izlemiştir. Fakat, işletme makineyi 01.12.2015 tarihinde aldığı ve bu tarihte kullanma-

ya başladığı için üretilen mamullere kıst dönem için pay vermesi gerekmektedir. Makine işletmede 2015 yılı içinde sadece 1 ay kullanılmıştır. Buna göre;

$12.000 / 12 = 1.000$ TL bir aylık amortisman tutarıdır. Arta kalan kısım çalışılmayan kısım amortisman olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. İşletmenin makinenin çalışılmayan kısmına ait amortismanını doğrudan 680 nolu gider hesabına aktarması gerekmektedir.

31.12.2015	
680 Çalışmayan Kısım Gider ve Zararları	11.000
730 Genel Üretim Giderleri	11.000
/	

İşletmenin ürettiği 10.000 adet halı için katlandığı toplam maliyet;
(Direkt İlk Madde ve Malzeme Gideri + Direkt İşçilik Gideri + Genel Üretim Gideri)
(200.000 + 150.000 + 100.000) = **450.000 TL**
Üretilen Mamul Birim Maliyeti: $450.000/10.000 = 45$ TL
İşletmenin satış ve maliyet kaydı;

31.12.2015	
102 Bankalar	500.000
600 Yurt İçi Satışlar	500.000
/	
31.12.2015	
620 Satılan Mamul Maliyeti	360.000
152 Mamuller	360.000
/	

8.000*45 = 360.000 TL

152- Mamuller	
450.000	360.000
90.000	

Hasılat ve giderler kar – zarar hesabına aktarılır;

31.12.2015	
600 Yurt İçi Satışlar	500.000
620 Satılan Mamul Maliyeti	360.000
680 Çalışmayan Kısım Gider ve Zararları	11.000
690 Dönem Karı veya Zararı	129.000
/	

Eğer işletmenin 2015 yılı içinde çalışılmayan kısım amortismanları olmasaydı işletme ürettiği ürünlerin maliyetine amortismanların tamamından pay verecekti. Bu durum işletmenin mamul hesabını, gelir tablosunu ve kâr - zarar durumunu nasıl değiştirecek şimdi ona bakalım;

İşletmenin ürettiği 10.000 adet halı için katlandığı toplam maliyet;
(Direkt İlk Madde ve Malzeme Gideri + Direkt İşçilik Gideri + Genel Üretim Gideri)
(200.000 + 150.000 + **111.000¹⁰⁾**) = **461.000 TL**
Üretilen Mamul Birim Maliyeti: 461.000/10.000 = **46,1 TL**
İşletmenin satış ve maliyet kaydı;

/	
102 Bankalar	500.000
600 Yurt İçi Satışlar	500.000
/	
31.12.2015	
620 Satılan Mamul Maliyeti	368.800
152 Mamuller	368.800
/	
8.000 x 46,1 = 368.800 TL	

152- Mamuller	
461.000	368.800
92.200	

Hasılat ve giderler kar – zarar hesabına aktarılır;

31.12.2015	
600 Yurt İçi Satışlar	500.000
620 Satılan Mamul Maliyeti	368.800
690 Dönem Karı veya Zararı	131.200
/	

Görüldüğü üzere; çalışılmayan kısımlara ait amortismanlardan maliyetlere pay vermeyip doğrudan 680 nolu hesaba giderleştirdiğimizde dönem karı azalırken bilançodaki stoklar hesabı da azalmıştır. Çünkü maliyetlere amortisman tutarından kıst dönemler için pay verdiğimizde stoklar da daha düşük değerlenmiş olacaktır.

Ayrıca; Örnek 1'de de belirttiğimiz gibi, eğer işletme ürettiği mamullerin tamamını dönem içinde satmış olursa, bilanço ve gelir tablolarında herhangi bir değişiklik meydana gelme durumu söz konusu olmayacaktır.

6- SONUÇ

Üretim işletmelerinin, çalışılmayan kısım ve dönemlere isabet eden amortisman ve giderlerini doğru tespit etmeleri gerekmektedir. Üretilen mamulün maliyetinin doğru ve gerçek durumu yansıtması bakımından bu tespit önem arz etmektedir. Üretim sektöründe faaliyet gösteren bir işletmede, sabit genel üretim giderlerinin sadece dönem içinde kullanılan kapasiteye ait olan kısmının, üretilen

¹⁰ Genel Üretim Gideri (100.000 + 11.000)

ürünlerin maliyetine aktarılması ve kullanılmayan kapasiteye ait kısmın da dönem gideri olarak muhasebeleştirilmesi gerekmektedir. Dolayısıyla, boş kapasiteye isabet eden genel üretim giderlerinin “680-Çalışılmayan Kısım Gider ve Zararları” hesaplarına aktarılması önem arz etmektedir. Aynı şekilde; şirketlerin üretimle ilgili bir amortisman tabi iktisadi kıymeti yıl içinde iktisap etmesi halinde, bu sabit kıymete ait amortisman giderlerinden iktisap tarihinden önceki aylara isabet eden tutarlarında “680-Çalışılmayan Kısım Gider ve Zararları” hesabında muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

Bu bahisle; söz konusu kayıt düzeni, işletmelerin mamul maliyetlerini daha doğru tespit etmemize yardımcı olmaktadır. Ayrıca, gelir tablosunda üretimle veya esas faaliyet konusuyla ilgili olmayan bir harcamanın, faaliyet giderleri ya da üretilen mamul maliyeti içinde gösterilmeyerek, esas ait olduğu faaliyet dışı gider ve zararlar bölümünde gösterilmesi de sağlanmaktadır.

KAYNAKÇA

- 1 Sıra No’lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği
- 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu
- ATAÖĞLU V. (2011). “Çalışılmayan Kısım Gider ve Zararları”, Vergi Sorunları Dergisi, Sayı:279, Aralık-2011
- BÜYÜKMİRZA K. (1995). Maliyet ve Yönetim Muhasebesi, Ankara, İTİA Yayınları, 1995
- ÇALIŞ Y. E. (2013). “Üretim Maliyetlerinin İç Denetimine Genel Bakış”, Çankırı Karatekin Üniv. İ.İ.B.F. Dergisi, Bahar-2013, Cilt:3, Sayı:1
- ÇOLAK H. Y. (2014). “680-Çalışılmayan Kısım Gider Ve Zararları Hesabına Kaydedilmesi Gereken Genel Üretim Gideri Mahiyetindeki Amortismanların Maliyet Muhasebesi Açısından Önemi”, Lebib Yalkın Dergisi, Aralık-2014, Sayı 132
- GÜNDOĞDU B. (2007). “Çalışılmayan Dönem Ve Kısımlara Ait Giderler”, Yaklaşım Dergisi, Ocak 2007, Sayı:169
- MAÇ M., TURUT Ş., (2000). “Atılkapasite (Çalışılmayan Kısım Veya Boşta Geçen Zaman) Maliyeti”, Yaklaşım Dergisi, Kasım 2000, Sayı: 95
- TUNÇ M.A.(2009). “Çalışılmayan Dönem Gider ve Zararları”, E-Yaklaşım Dergisi, Mart-2009, Sayı: 195